

تسویه قروض کشورها از چه...

همه ما وقتی با کمبود بودجه مالی مواجه می‌شویم از طریق استقراض از منابع گوناگون یا وام سعی می‌کنیم کسری پول و بودجه خود را تامین کنیم. اما اگر کشوری با این مشکل مواجه شود، تکلیف چیست؟ قرض کردن و تسویه قروض به چه شکل انجام خواهد گرفت؟ برای برخی از اقتصادهای نوظهور، استقراض از سایر کشورها و استفاده از وام‌ها به شکل ارزهای رایج و معتبر دنیا ممکن است. اما تسویه قروض از چه راه‌هایی صورت می‌گیرد؟ تمام کشورها، از کشورهای در حال توسعه تا کشورهای دیگر درصدی وام تسویه قروض و اعتبار برای رشد اقتصاد خود هستند. رویه کار درست شبیه استقراض مبلغی اندک از بانک، دوستان است.

بدهی دولتی چیست و تسویه قروض دولت‌ها از طریق آن چگونه است؟

بدهی دولتی، نوعی تعهد به منبعی است که پولی را به عنوان قرض پرداخت می‌کند. در بدهی‌های دولتی، پول دریافتی براساس واحد پولی داخل آن کشور عرضه می‌شود و در نوع دیگری از بدهی‌ها، پولی که استقراض می‌شود به سایر واحدهای ارزی پرداخت می‌شود. سرمایه‌گذارانی که چنین مبلغی را با هدف سرمایه‌گذاری عرضه می‌کنند، قبل از قرض دادن به میزان خطرات موجود در سرمایه‌گذاری خود می‌اندیشند. مثلاً قرض دادن

سرمایه و پول به کشوری مانند ایالت متحده آمریکا فاقد خطر و ضرر است اما کشورهای در حال توسعه، ریسک بالایی تحمل می‌کنند.

دلار آمریکا به کدام مقصد رهسپار می‌شود؟

پس لازم است تا سرمایه‌گذاران به ثبات دولتی که استقراض می‌کند، شیوه بازپرداخت تسویه قروض و سایر موارد توجه داشته باشند. سرمایه‌گذاران معمولاً ترجیح می‌دهند با ارزهای قابل اعتمادی مثل دلار آمریکا و یونید استرلینگ سرمایه‌گذاری کنند. به همین خاطر است که کشورهای توسعه‌یافته اقدام به نشر و پخش اوراق قرضه با واحدهای پولی خود می‌کنند.

وضعیت کشورهای در حال توسعه در بدهی و تسویه قروض چگونه است؟

کشورهای در حال توسعه برای دریافت وام و کمک‌های مالی وضعیت بدتری را تجربه می‌کنند. زیرا نرخ بازپرداخت معمولاً بالاتر می‌رود و باید مبلغ استقراضی را به واحد پولی قوی‌تر و معتبرتری دریافت کرده و بازپس بدهند. البته بیشتر کشورها در بازپرداخت مشکلی تجربه نمی‌کنند. اگر دولت در حال توسعه‌ای برای دریافت کمک مالی و دریافت مبلغ استقراضی بیشتر، حجم پروژه‌های خود را بزرگتر و مهم‌تر از حد واقعی نشان بدهد، احتمالاً در تسویه قروض با مشکلات بیشتری رو به رو خواهد بود. زیرا در این صورت، برآورد درآمدهای احتمالی، مبلغی غیرواقعی خواهد بود و کار را برای بازپرداخت قرض مشکل می‌سازد. چنانچه این کشورها در پرداخت و تسویه قروض خود درست عمل نکنند، شهرت و اعتبارشان به شکل قابل‌توجهی مخدوش و خراب خواهد شد.

تاثیر رد یا نكول چیست؟

«نکول» در زبان عربی به معنای عدم قبول یا رد است. در اصطلاح کارکنان مالی اگر طرف قرارداد نتواند در قبال قراردادی که بسته است به تمام یا بخشی از تعهداتش، خواسته یا ناخواسته، عمل کند، نکول صورت می‌گیرد. در صورتی که دولتی قادر به تسویه قروض خود نباشد، شرایط بسیار دشواری را تجربه خواهد کرد و چه بسا در آستانه فروپاشی و آشوب قرار بگیرد. برای مثال، کشور یونان در چند وقت گذشته با چنین مشکلاتی دست و پنجه نرم می‌کرد و ناتوانی در بازپرداخت قروض، آن را به آشوب‌های بسیاری کشانده بود. مشکل نکول می‌تواند تحت شرایط متفاوتی رخ بدهد. نمونه‌های زیر، مواردی هستند که رد یا نکول در آن‌ها به وقوع می‌پیوندد:

- بحران‌های اقتصادی، نمونه‌ای از شرایطی است که در آن، دولت‌ها و کشورها قادر به بازپرداخت قروض خود نیستند. در این شرایط، واحد پول داخلی کشور به خاطر تغییرات سریع نرخ تبادل، ویژگی تبادل‌پذیری خود را از دست می‌دهد. بنابراین بازپرداخت و تسویه قروض به ارزی که باید با آن پول را بازپرداخت کند، بسیار دشوار و پرهزینه می‌شود.
- تغییرات اوضاع اقتصادی هم مورد دیگری است که بازپرداخت پول را دشوار می‌کند. اگر کشوری بر صادرات تاکید بیش از حد داشته باشد، به ویژه صادرات کالایی، کاهش محسوس تقاضای خارجی منجر به کاهش تولید ناخالص داخلی می‌شود و بازپرداخت و تسویه قروض را دشوار می‌سازد. بنابراین لغزش‌ها در

وضعیت اقتصادی و بازارهای داخلی و خارجی کشورها نقش مهمی در این رویه ایجاد می‌کند.

- سیاست‌های داخلی هم از جمله سایر عوامل هستند. اگر ساختار اقتصادی کشوری ضعیف و بدون ثبات باشد، نکول و ناتوانی در تسویه قروض چندان بعید نخواهد بود. مثلاً وقتی دولت و رهبران سیاسی کشوری تغییر می‌کنند، امکان دارد که نسبت به پرداخت بدهی‌های قبلی رویکردهای متفاوتی داشته باشند.

به عنوان نمونه دو کشور که با این مشکلات مواجه شدند بررسی می‌شود:

کره شمالی (۱۹۸۷)

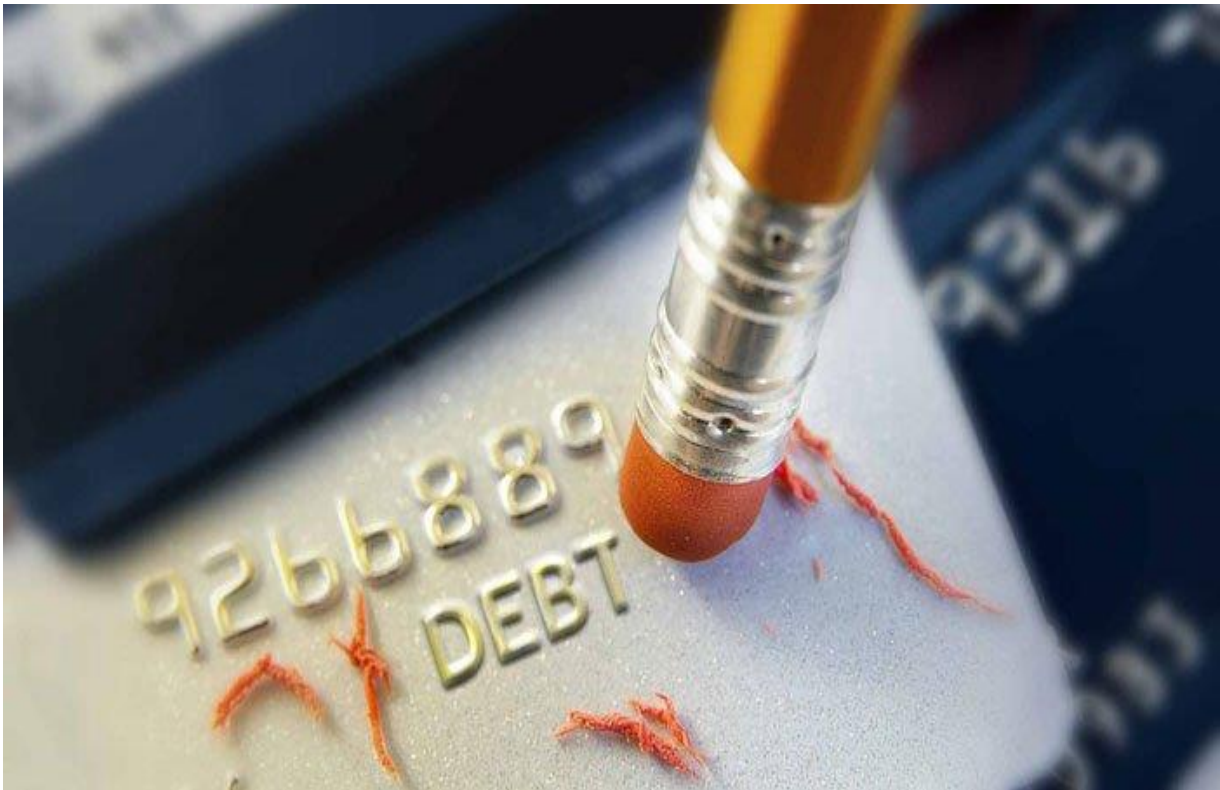
بعد از جنگ، کره شمالی نیاز به بودجه و امکانات زیادی برای توسعه اقتصادی داشت. در سال ۱۹۸۰ میلادی، در بازپرداخت قروض خود به شدت دچار مشکل شد به طوری که در سال ۱۹۸۷ تنها ۳ میلیارد دلار در دست داشت. ضعف مدیریت اقتصادی و مخارج پرهزینه نظامی باعث افت جدی تولید ناخالص داخلی در کره شمالی شده بود و توان تسویه قروض را از آن‌ها سلب نموده بود.

آرژانتین (۲۰۰۲)

بعد از رشد اقتصاد در دهه ۱۹۸۰ میلادی، تورم در آرژانتین رو به افزایش گذاشت. استقراض از سرمایه‌گذاران خارجی دردی از آن‌ها دوا نکرد و آن‌ها هم کمک‌های مالی خود را سریعاً متوقف کردند. در سال ۲۰۰۲، آرژانتین وضعیت اقتصادی بسیار وخیمی را تجربه کرد.

سرمایه‌گذاری روی استقراض چگونه است؟

به پیشنهاد جی پی مورگان، روی دلار کانادا سرمایه‌گذاری کنید

در دهه‌های اخیر، بازارهای سرمایه جهانی به شدت مختلط شده‌اند. به کمک این اختلاط، امکان وام گرفتن و استقراض برای دولت‌های در حال توسعه به شدت گسترش پیدا کرده است. در نتیجه دولت‌های در حال توسعه، انعطاف‌پذیری بیشتری به دست آورده‌اند. اما از سوی دیگر وجود طرف‌های حساب مختلف در این بازارها کمی کار را دشوار کرده است. در واقع، افراد و ارگان‌های مختلفی که در بازار مذکور برای قرض دادن سرمایه حاضر هستند، هر یک اهداف خاص خود را دنبال می‌کنند و در نتیجه مذاکره و تعامل با همه آن‌ها کار دشواری است.

وجود بازارهای مالی بین‌المللی، باعث رشد اقتصادها می‌شود و به ویژه کمک شایانی به اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه می‌کند. البته شرایط بازپرداخت و تسویه قروض کمی پیچیده‌تر می‌شود. بنابراین شکل‌گیری درک و تفاهمی دوسویه میان طرف پرداخت‌کننده و گیرنده بسیار مهم و ضروری است. با تنظیم و تدوین قوانین بهتر و ایجاد ساختاری مشخص، کار هر دو طرف ساده‌تر خواهد شد و از بروز مشکلاتی مانند نکول هم جلوگیری به عمل خواهد آمد. مزایایی که این نوع از استقراض پیش پای دولت‌های ضعیف‌تر می‌گذارند، انکارناپذیر است.

نویسنده : نیلوفر شه دوست

